

MEĐUGORJE KAO DOPRINOS NOVOJ EVANGELIZACIJI

Zbornik radova

Sveučilište u Zagrebu Katolički bogoslovni fakultet
Informativni centar »MIR« Međugorje

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET
INFORMATIVNI CENTAR »MIR« MEĐUGORJE

MEĐUGORJE KAO DOPRINOS NOVOJ EVANGELIZACIJI

Zbornik radova

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET
MEĐUGORJE KAO DOPRINOS NOVOJ EVANGELIZACIJI
Zbornik radova XIV. nacionalnoga mariološko-marijanskog kongresa

Biblioteka: Zbornici radova
Knjiga XX.

Sunakladnici
Sveučilište u Zagrebu Katolički bogoslovni fakultet
Informativni centar »MIR« Međugorje

Za sunakladnike
Josip Šimunović, dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Vedran Vidović, ravnatelj Informativnog centra »MIR« Međugorje

Povjerenstvo za izdavačku djelatnost Katoličkoga bogoslovnog fakulteta
Branko Murić, Mislav Kutleša, Nenad Malović, Ana Biočić, Stipo Kljajić

Uredila
Nedjeljka Valerija Kovač

Recenzenti pojedinačnih članaka
Ante Bekavac, Ivan Bodrožić, Hana Breko Kustura, Andrea Filić, Blaženko Juračić,
Hrvoje Kalem, Ivan Karlić, Nedjeljka Valerija Kovač, Vanda Kraft Soić, Iva Mršić Felbar,
Branko Murić, Mladen Parlov, Daniel Patafta, Richard Pavlić, Edvard Punda, Sanda
Smoljo-Dobrovoljski, Karlo Šimek, Josip Šimunović, Nikola Vranješ, Boris Vulić

Recenzenti zbornika
Ante Vučković, Split
Janez Ferkolj, Ljubljana

Jezična lektura i korektura
Mila Mikecin

Prijevod Uvoda i sažetaka na engleski
Emanuel Maloča

UDK članaka
Ivica Zvonar

Prijelom i grafičko oblikovanje
Shift Brand Design, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

Naklada: 500

ISBN 978-953-6420-56-8 (Sveučilište u Zagrebu Katolički bogoslovni fakultet)
ISBN 978-9958-36-303-0 (Informativni centar »MIR« Međugorje)

Tiskano u rujnu 2024.

CIP zapis dostupan u COBISS sistemu Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH pod
ID brojem 61237766

Copyright © Sveučilište u Zagrebu Katolički bogoslovni fakultet,
Informativni centar »MIR« Međugorje

MEĐUGORJE KAO DOPRINOS NOVOJ EVANGELIZACIJI

ZBORNIK RADOVA XIV. NACIONALNOGA
MARIOLOŠKO-MARIJANSKOG KONGRESA
MEĐUGORJE, 7. – 9. LISTOPADA 2022.

UREDILA
Nedjeljka Valerija KOVAČ

Sveučilište u Zagrebu Katolički bogoslovni fakultet
Informativni centar »MIR« Međugorje

Zagreb – Međugorje, 2024.

SADRŽAJ

Mons. Aldo CAVALLI	
Prefatio	9
Predgovor	11
Nedjeljka Valerija KOVAČ	
Uvod	13
Introduction	21
DIKASTERIJ ZA NAUK VJERE	
„Kraljica Mira” – Nota o duhovnom iskustvu vezanom za Međugorje ...	29

I. UČITELJSKI I TEOLOŠKI KONTEKST

Stefano M. CECCHIN	
Medjugorje – un contributo alla nuova evangelizzazione in una Chiesa aperta alla sinodalità	55
<i>Medjugorje – a contribution to the new evangelization in a Church open to synodality</i>	73
<i>Međugorje – doprinos novoj evangelizaciji u Crkvi otvorenoj sinodalnosti</i>	73
Daniela DEL GAUDIO	
I Papi e Medjugorje	75
<i>The Popes and Medjugorje</i>	101
<i>Pape i Međugorje</i>	101
Mons. Vlado KOŠIĆ	
Marijansko svetište kao locus theologicus	103
<i>Marian sanctuary as locus theologicus</i>	107
Veronika Nela GAŠPAR	
Značenje i kriteriji prosuđivanja marijanskih ukazanja u postteološkom vremenu	109
<i>Meaning and criteria for the evaluation of marian apparitions in post-theological times</i>	121

Tomislav PERVAN

Povijesno-teološki *kairos* i kontekst međugorskih ukazanja.

Marijina ukazanja kao odgovor neba na potrebe zemlje 123

Historical-theological kairos and the context of the međugorje apparitions.

Marian apparitions as heaven's answer to the needs of the earth 146

Mladen PARLOV

Nadbiskup Frane Franić i Gospina ukazanja u Međugorju 147

Archbishop Frane Franić and the apparitions of Our Lady in Međugorje 159

Andrea FILIĆ

René Laurentin: međugorske poruke kao odjek evanđelja. 161

René Laurentin: The messages of Međugorje as echoes of the Gospel. 193

II. PASTORALNE I DUHOVNE PERSPEKTIVE

Mijo NIKIĆ

Percepcija ukazanja i drugih nadnaravnih pojava.

Psihološko-duhovni vid 197

Perception of apparitions and other supernatural phenomena.

Psychological-spiritual perspective 211

Josip ŠIMIĆ

Međugorska ukazanja u kontekstu

marijanskih ukazanja u 20. stoljeću: pastoralni vid 213

Međugorje apparitions in the context of the 20th century's

Marian apparitions: the pastoral aspect 230

Ivan DUGANDŽIĆ

Fra Slavko Barbarić i Crkva 231

Fr. Slavko Barbarić and the Church. 245

Branko MURIĆ – Fran ĆORIĆ

Mogućnosti kršćanskog svjedočenja prema fra Slavku Barbariću 247

Possibilities of christian witnessing according to Fr. Slavko Barbarić 276

Marinko ŠAKOTA	
Međugorje – poziv i odaziv	277
<i>Medjugorje – call and response</i>	296
Danko PERUTINA	
Međugorje kao izvor duhovnih zvanja: kontekst, svjedočanstva, statistike	297
<i>Medjugorje as a source of spiritual vocations: context, testimonials, statistics</i>	312
Josip ŠIMUNOVIĆ	
Župna zajednica – »duhovni i crkveni stil svetišta« i Župa sv. Jakova u Međugorju	313
<i>Parish community – “spiritual and ecclesiastic style of a sanctuary” and the Parish of st. James in Medjugorje</i>	334
Daniel PATAFTA – Serđo ĆAVAR	
Ispovjedna praksa u Crkvi i međugorski obnoviteljski poticaji	335
<i>Confession practice in the Church and Medjugorje renewal incentives</i>	351
Nedjeljka Valerija KOVAČ	
Teološki i antropološki smisao posta i međugorska poruka	353
<i>Theological and anthropological significance of fasting and the Medjugorje message</i>	372
Veselka Stjepanka STANIĆ	
Međugorje i poruka mira u perspektivi aktualnosti za sadašnji trenutak	373
<i>Medjugorje and the message of peace through the perspective of topicality for the present moment</i>	387
Ivan KARLIĆ – Petar MASKALJEVIĆ	
Molitva krunice: »čist i nježan poljubac Presvetoj Djevici« (sv. Ljudevit Montfortski)	389
<i>Rosary prayer: “chaste and loving kiss which we give to Mary” (st. Louis de Montfort)</i>	408
Katica Katarina KOPREK – Ivan MARČIĆ	
Pobožnost, glazbena nadahnuća i izričaji štovanja »Kraljice mira« u Međugorju	409
<i>Devotion, musical inspiration and expressions of worship to the “Queen of peace” in Medjugorje</i>	422

Tomislav FILIĆ

Život i poslanje Majčina sela 423

The life and mission of Majčino selo (Mother's village) 441

Lidija MILER

Gospa u Isusovu životu i na križnom putu

– hod na Križevac i Podbrdo 443

Our Lady in the life of Jesus and on the way of the cross

– walk to Križevac and Podbrdo. 449

Prefatio

Anzitutto ringrazio l'Istituto Mariologico Croato (HMI), che, nell'ambito della visita ai luoghi mariani più importanti della nazione croata, ha voluto scegliere di organizzare a Medjugorje, dal 7 al 9 ottobre 2022, un Congresso Mariologico-Mariano.

“Medjugorje come contributo alla nuova evangelizzazione” è il tema del menzionato Congresso Mariologico-Mariano.

La Parrocchia di Medjugorje è divenuta un luogo mariano conosciuto sia localmente che a livello internazionale che ha avuto il suo inizio quando, il 25 giugno 1981, i giovani hanno annunciato che la Vergine Maria è loro apparsa.

Da quel momento si è assistito alla venuta in questo luogo di milioni di persone, guidate dalla Vergine Maria e con la sua protezione, sono liberamente venute in questo luogo per incontrare il Signore Gesù.

L'incontro con il Signore Gesù è il motivo unico e fondamentale per i pellegrini che vengono a Medjugorje, e si manifesta nella partecipazione umile e profonda a due essenziali Sacramenti della nostra Fede: il Sacramento dell'Eucaristia è il Sacramento della Riconciliazione.

In questo luogo santo incontriamo il Signore e gli presentiamo sinceramente la nostra vita, le nostre situazioni, le nostre difficoltà, i nostri problemi, i nostri peccati, i nostri desideri, il nostro impegno, i nostri progetti, le nostre scelte, il nostro lavoro, le nostre famiglie... e gli diciamo: ascoltaci, perdonaci, accompagnaci.

In questi luogo vivo il Signore Gesù e ciascuno di noi ci incontriamo, e noi sperimentiamo la Sua presenza, il Suo amore, il Suo perdono, la Sua grazia, la Sua forza, e così riprendiamo il coraggio e il gusto di vivere da veri discepoli, da autentici cristiani, e ritorniamo nelle nostre case rinnovati.

Nella preghiera del Rosario e nelle catechesi risentiamo la voce della Vergine Maria che ci dice: “Fate quello che vi dirà” (Gv 2, 5). Quello che Gesù ci dice in questo incontro, noi lo faremo.

“Nuova Evangelizzazione” è l’espressione utilizzata dal Santo Padre Giovanni Paolo II nel 1979, per indicare la missione della Chiesa nel mondo contemporaneo che, per tanti motivi, è cambiato.

Evangelizzare significa annunciare il Vangelo di Gesù Cristo. Evangelizzare significa formare una comunità di credenti che accoglie e vive il Vangelo.

La Nuova Evangelizzazione, pertanto, consiste anzitutto in una profonda sintonia con Gesù Cristo. La Nuova Evangelizzazione esige la conversione personale. La nuova evangelizzazione vuole rendere vive le dimenticate e perdute fondamenta della fede.

Nella Nuova Evangelizzazione si deve tenere ben presenti due aspetti: il Vangelo di Gesù Cristo e il destinatario dell’annuncio evangelico, che è il mondo di oggi.

Di quanto sopra detto risulta chiara la relazione tra la Nuova Evangelizzazione e questo luogo santo, Medjugorje: il punto unico è fondamentale della Nuova Evangelizzazione è l’annuncio del Vangelo di Gesù Cristo al mondo di oggi; il punto unico è fondamentale di questo luogo di preghiera è l’incontro con Gesù Cristo, con il vivo accompagnamento della Vergine Maria, Sua e nostra Madre.

+ Aldo Cavalli
Visitatore Apostolico

Medjugorje, 10 marzo 2024

Predgovor

Ponajprije zahvaljujem Hrvatskom mariološkom institutu (HMI), koji je u okviru posjeta najvažnijim marijanskim mjestima hrvatskog naroda želio izabrati Međugorje za organizaciju mariološko-marijanskog kongresa od 7. do 9. listopada 2022. godine.

»Međugorje kao doprinos novoj evangelizaciji« bio je naziv spomenutog mariološko-marijanskog kongresa.

Župa Međugorje postala je marijansko mjesto poznato kako na lokalnoj tako i na međunarodnoj razini, koje svoj početak bilježi 25. lipnja 1981. godine, kada je šestero djece objavilo da im se ukazala Djevica Marija.

Od toga trenutka svjedoči se dolasku milijuna osoba u ovo mjesto koje su, vođene Djevicom Marijom i pod Njezinom zaštitom, slobodno došle u ovo mjesto susresti Gospodina Isusa.

Susret s Gospodinom Isusom jedini je i temeljni motiv hodočasnici koji dolaze u Međugorje a očituje se u poniznom i dubokom sudjelovanju u dvama bitnim sakramentima naše vjere: sakramentu euharistije i sakramentu pomirenja.

U ovom svetom mjestu susrećemo Gospodina i iskreno Mu predajemo naš život, naše situacije, naše poteškoće, naše probleme, naše grijehе, naše želje, naše zadaće, naše projekte, naše izbore, naš posao, naše obitelji ... i kažemo Mu: poslušaj nas, oprostí nam, prati nas.

U ovom mjestu živimo Gospodina Isusa, i svatko od nas Ga susreće i osjeća Njegovu nazočnost, Njegovu ljubav, Njegov oprost, Njegovu milost, Njegovu snagu i tako ponovno zadobivamo hrabrost i užítak živjeti kao pravi učenicí, kao vjerodostojní kršćaní, i vraćamo se obnovljeni u svoje domove.

U molitvi krunice i u katehezama ponovno čujemo glas Djevice Marije koja nam govori: »Što god vam rekne, učinite« (Iv 2, 5). Ono što nam Isus kaže u ovom susretu, mi ćemo učiniti.

»Nova evangelizacija« izraz je kojim se koristio Sveti Otac Ivan Pavao II. 1979. godine da bi odredio poslanje Crkve u suvremenom svijetu koji se, zbog tolikih razloga, promijenio.

Evangelizirati znači naviještati evanđelje Isusa Krista. Evangelizirati znači stvoriti takvu zajednicu vjernika koja prihvaća i živi evanđelje.

Nova evangelizacija se stoga sastoji ponajprije u dubokoj usklađenosti s Isusom Kristom. Nova evangelizacija iziskuje osobno obraćenje. Nova evangelizacija želi oživjeti zaboravljene i izgubljene temelje vjere.

U novoj evangelizaciji treba dobro imati na umu dva aspekta: evanđelje Isusa Krista i onoga komu je upućen evanđeoski navještaj, a to je današnji svijet.

Iz navedenoga proizlazi jasan odnos između nove evangelizacije i ovoga svetog mjesta, Međugorja: jedina i temeljna točka nove evangelizacije je navještaj evanđelja Isusa Krista današnjem svijetu; jedina i temeljna točka ovoga mjesta molitve je susret s Isusom Kristom uz živu pratnju Djevice Marije, Njegove i naše Majke.

+ Aldo Cavalli
Apostolski vizitator

Međugorje, 10. ožujka 2024.

Uvod

Hrvatski mariološki institut (HMI), kao znanstveno-istraživački institut Kato­ličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u svom pedesetogodišnjem djelovanju »obišao« je značajnija marijanska mjesta u hrvatskom narodu, u čiji je duhovni identitet utkano štovanje Blažene Djevice Marije, te iz mariološko-marijanske perspektive proučavao njegovu vjeru, pobožnost, tradiciju, kulturu i baštinu. O tome svjedoči dosadašnjih trinaest mariološko-marijanskih simpozija koja je HMI organizirao u Splitu, Mariji Bistrici, Trsatu, Đakovu i Aljmašu, Oštarijama, Dubrovniku, Sinju, Sisku i Travniku. Stručnjaci iz različitih područja, ne samo teologije nego i drugih humanističkih i društvenih znanosti, osvjetljavali su teološke, povijesne, duhovne, etnološke, umjetničke, glazbene, književne i homiletske sadržaje vezane za vjeru, štovanje i pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji. U taj istraživački cilj Hrvatskoga mariološkog instituta logično se uklapa i činjenica da je u Međugorju od 7. do 9. listopada 2022. godine organizirao mariološko-marijanski kongres »Međugorje kao doprinos novoj evangelizaciji«.

Mariološko-marijanski kongres u Međugorju organiziran je s uvažavanjem činjenice da ukazanja u Međugorju nisu službeno priznata te sa sviješću da se njime ničim ne želi preteći sud mjerodavnoga crkvenog autoriteta o nadnaravnosti tamošnjih događaja i poruka. S druge pak strane, postoje argumenti zbog kojih je potrebno i na teološko-znanstvenoj razini proučavati međugorsku stvarnost. Najprije, Međugorje je mjesto koje je postalo univerzalno poznato i koje posjećuju ljudi iz cijelog svijeta. Međugorje se nerijetko naziva »fenomenom«, što možemo shvatiti u višestrukome pogledu. U perspektivi fenomenologije religije Međugorje možemo označiti kao religijski »fenomen«, to jest kao religijsku stvarnost koja postoji i koja se pokazuje izravno ili posrednim putem (G. van der Leeuw). Međugorje možemo nazvati i u popularnom smislu »fenomenom«, to jest neobičnom ili izvanrednom pojavom koja budi zanimanje, koja može biti teško objašnjiva ili zbunjujuća (usp. *Hrvatska enciklopedija*). Toj naravi same međugorske zbilje možemo pridodati konkretne pothvate crkvenog autoriteta u bavljenju Međugorjem te posebno istaknuti posljednje inicijative pape Franje kojima ukazuje na važnost Međugorja: imenovao je novog apostolskog vizitatora mons. Aldu Cavallija s posebnom ulogom za župu Međugorje, odobrio je mogućnost službene organizacije hodočašća u Međugorje te zadnjih nekoliko

godina šalje svoje poruke mladima koji se u Međugorju okupljaju na *Mladifest*. Već su ti argumenti dovoljni kao poticaj da se i s teološko-istraživačke strane bavimo Međugorjem kao religijskim fenomenom koji potiče različite spoznaje i pitanja na teološkoj, duhovnoj, pastoralnoj i egzistencijalnoj razini.

Kao glavnu temu mariološko-marijanskog kongresa definirali smo Međugorje kao doprinos novoj evangelizaciji. Mjerodavni crkveni autoritet Međugorje nije službeno proglasio svetištem. S druge pak strane, ono je u svojoj stvarnosti nadraslo razinu župe i postalo duhovna oaza ljudima cijelog svijeta koji hodočasteći tamo žele naći orijentire za svoj život i otkriti možda već zaboravljenu poruku kršćanske vjere. Upravo ta činjenična stvarnost, koja je u Međugorju vrlo zamjetljiva, asocira na onu važnost koju danas imaju svetišta, kako je to objasnio sam papa Franjo kada je pastoralnu brigu za svetišta povjerio tadašnjem Papinskom vijeću za novu evangelizaciju, danas Dikasteriju za evangelizaciju: »Unatoč krizi vjere koja pogađa današnji svijet, ova se mjesta još uvijek doživljavaju kao sveti prostori u koje se hodočasti kako bi se pronašao trenutak kontemplacije, tišine i razmišljanja u često užurbanom životu naših dana. Skrivena želja u mnogima budi čežnju za Bogom; a svetišta mogu biti pravo utočište za ponovno otkrivanje sebe i pronalaženje potrebne snage za vlastito obraćenje. Konačno, vjernici u svetištu mogu pronaći podršku za svoj svakodnevni hod u župi i kršćanskoj zajednici. Ta osmoza hodočašća u svetište i svakodnevnog života dragocjena je pomoć pastoralu jer omogućuje revitalizaciju obveze evangelizacije kroz uvjerljivije svjedočenje. Stoga je hodočastiti u svetište i sudjelovati u duhovnosti koju ta mjesta izražavaju već čin evangelizacije koji zaslužuje biti cijenjen zbog svoje visoke pastoralne vrijednosti« (*Sanctuarium in Ecclesia*, 2017., br. 3). Također se Papino pojašnjenje da je svetište »sveto mjesto gdje se navještajem Božje riječi, slavljenjem sakramenata, osobito pomirenja i euharistije, te svjedočenjem ljubavi izražava veliko zalaganje Crkve za evangelizaciju«, i gdje se očituje snažno djelovanje Božjeg milosrđa u životima ljudi (br. 4), može primijeniti na Međugorje, a sukladno tomu, i njegov apel da su »svetišta pozvana igrati ulogu u novoj evangelizaciji suvremenog društva« (br. 5). Značajke kojima je istaknuta važnost svetišta prisutne su u pastoralnom i duhovnom životu Međugorja te se može zaključiti da se i u Međugorju na raznim razinama i načinima ostvaruje nova evangelizacija – taj urgentni poziv koji suvremeni pape opetovano upućuju Crkvi u današnjem svijetu. Kada je riječ o Međugorju kao marijanskom mjestu, važno je prisjetiti se i marijanske dimenzije kao pomoći u novoj evangelizaciji. Mariju je već papa Pavao VI. nazvao »zvijezdom evangelizacije«, na kojoj se mogu nadahnjivati sve generacije ljudi. Marija je model vjere, nade i ljubavi; ona je pomoć koja vodi vjernike svome Sinu Isusu Kristu. Upravo takav lik Marije predstavljen je i u Međugorju.

Mariološko-marijanski kongres »Međugorje kao doprinos novoj evangelizaciji« organizirali su Hrvatski mariološki institut Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Papinska međunarodna marijanska akademija (PAMI, Vatikan) i Župa sv. Jakova Međugorje, a održavao se na hrvatskom i talijanskom jeziku. Na kongresu je sudjelovalo ukupno 28 izlagača s 23 izlaganja. Posebnu važnost tom kongresu dali su nad/biskupi koji su sudjelovali kako u radu kongresa tako i u predslavljenju večernje euharistije s narodom tijekom trodnevnog odvijanja kongresa: apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje mons. Aldo Cavalli, biskup mostarsko-duvanjski i trebinjsko-mrkanjski mons. dr. Petar Palić te sisački biskup i zamjenik predstojnika HMI-a mons. dr. Vlado Košić.

Ukupno je pristigao 21 rad za objavljivanje u ovom zborniku i svi su radovi prošli uobičajen proces dvostruko slijepo recenzije, čime je pokazano da zadovoljavaju kriterije znanstvene obrade teme. K tome, zbornik radova recenziran je i kao cjelovita knjiga. Što se tiče samih radova, dva su napisana na talijanskom, a ostali na hrvatskom jeziku. Svim radovima dodali smo prijevod naslova i sažetaka na engleski jezik. Kao prethodnu napomenu valja još istaknuti da sadržajno svaki autor odgovara za svoja iznesena mišljenja i da riječi »ukazanja«, »vidioci«, »poruke« i njima slične imaju vrijednost osobnog uvjerenja i svjedočenja samih autora.

Prvu cjelinu naslovili smo »Učiteljski i teološki kontekst« jer odabrani radovi proučavaju i predstavljaju potreban crkveno-učiteljski i teološki okvir unutar kojeg se smješta fenomen Međugorja i unutar kojeg se može proučavati njegova višestruka smislenost i aktualnost.

Predsjednik Papinske međunarodne marijanske akademije Stefano Cecchin obrađuje fenomen Međugorja kao dio evangelizacijskoga hoda u Crkvi otvorenoj sinodalnosti. Razmišlja o tome kako mariofanija može pridonijeti životu Crkve i koji su duhovni plodovi tog mjesta u vjernicima, stavljajući naglasak na novu evangelizaciju i uključenje svih vjernika u svjedočenje evanđelja. Predsjednica Međunarodnog opservatorija za ukazanja i mistične pojave povezane s Marijom pri PAMI Daniela Del Gaudio proučava odnos triju zadnjih papa prema Međugorju, njegovu fenomenu, pastoralnim i doktrinarnim implikacijama kao i prema određenim osobama i dotičnoj biskupiji. Otkriva prilično nov kontekst njihovih postupaka, koji s jedne strane pokazuje poštovanje kanonskih normi, a s druge strane ističe njihovo zanimanje i specifičan doprinos boljem razumijevanju događaja u Međugorju. Mons. Vlado Košić razmišlja na koji se način marijanska svetišta mogu povezati s teološkim mjestima, odnosno izvorima za teološku spoznaju kako su ih odredili teolozi Melchior Cano i Franjo Ksaver Pejačević te zaključuje da se iznesene postavke o povezivosti svetišta i teoloških

mjesta u određenoj perspektivi mogu primijeniti i na Međugorje. Tomislav Pervan donosi pregled šireg povijesno-teološkog i društveno-političkog konteksta unutar kojeg smješta međugorske događaje kao i njihovu recepciju u mjesnoj i općoj Crkvi, stvarajući tako svojevrsnu »međugorsku kaiologiju« unutar koje tumači fenomen međugorskih ukazanja. Veronika Nela Gašpar proučava značenje i kriterije prosuđivanja marijanskih ukazanja u suvremenom kontekstu obilježenom »ovostranom« religioznošću i »postteološkim« vremenom. Mladen Parlov istražuje stavove splitsko-makarskog nadbiskupa Frane Franića, koji je bio gorljiv promicatelj istinitosti međugorskih ukazanja, a tumačio ih je na liniji lurdskih i fatimskih ukazanja, kao potvrdu poziva Drugoga vatikanskog koncila na sveopće pomirenje ljudi te sukladno duhu samog evanđelja. Andrea Filić svoju je studiju posvetila velikom stručnjaku za ispitivanje ukazanja Renéu Laurentinu, koji se dvadeset i pet godina bavio ukazanjima u Međugorju te u pet vidova razlaže njegove uvide o međugorskim porukama kao odjeku evanđelja. Dvije studije posvećene su fra Slavku Barbariću, koji je svojim svećeničkim djelovanjem dao golem doprinos oblikovanju župe Međugorje kao mjesta molitve i obraćenja te stjecišta hodočasnika iz cijelog svijeta. Ivan Dugandžić proučava fra Barbarićevo poimanje Crkve i svećeničkog poslanja u Crkvi te ističe da je Barbarić stavljao naglasak na otajstvenu nazočnost Krista u Crkvi i na osobni duhovni život svećenika koji u Kristovo ime služi Božjem narodu. Branko Murić i Fran Ćorić analiziraju teološko vrednovanje marijanske poruke fra Barbarića, koji je pokazao njezinu usklađenost sa svjedočenjem evanđelja i s vjerom (naukom) Crkve. Predstavljaju Barbarićevo razumijevanje kršćanskog svjedočenja iz marijansko-mariološke, duhovne, humanitarno-karitativne, sakramentalne i crkvene perspektive. Ivan Turudić, koji je na kongresu održao izlaganje »Međugorski fenomen u biskupskoj službi poučavanja mons. Ratka Perića«, predao je svoj rad za objavljivanje ali ga je kasnije povukao.

U drugoj cjelini naslovljenoj »Pastoralne i duhovne perspektive« okupljeni su radovi u kojima se proučavaju pojedinačne teme iz pastoralnog i duhovnog života u Međugorju. Kako je bio spriječen sudjelovati na samome kongresu, Mijo Nikić naknadno je priložio rad o psihološko-duhovnoj dimenziji percepcije ukazanja i drugih nadnaravnih pojava. Ističe da se tumačenje privatnih objava ne tiče samo vidioca nego je to dužnost Crkve te predstavlja pravila za razlikovanje duhova sv. Ignacija Lojolskog kao pomoć u vrednovanju privatnih objava. Marinko Šakota iz svog osobnog iskustva i uvjerenja tumači smisao Gospinih ukazanja u Međugorju u dvosmjernoj perspektivi: iz perspektive »poziva«, to jest Gospinih poruka, te iz perspektive »odaziva« to jest vjerničkog odgovora na njezin poziv, koji prije svega podrazumijeva promjenu sebe i obnovu svijeta. Danko Perutina predstavlja Međugorje kao mjesto gdje su nastala mnogobrojna

duhovna – svećenička i redovnička – zvanja te osim vrijednih brojčanih podataka razrađuje nekoliko duhovno-teoloških naglasaka koja je u prikupljenim svjedočanstvima uočio. Josip Šimunović na temelju naputka Kongregacije za kler *Pastoralno obraćenje župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve* (2020.) razmišlja o župnoj zajednici kojoj ne bi trebao biti stran »duhovni i crkveni stil svetišta« te iz te perspektive promatra život i djelovanje Župe sv. Jakova u Međugorju. Josip Šimić proučava međugorska ukazanja u kontekstu marijanskih ukazanja u 20. stoljeću te Međugorje kao »sveto mjesto« u pastoralnom i duhovnom pogledu, posebno na pozadini homilija i govora pape Ivana Pavla II. koje je izrekao prilikom posjeta marijanskim svetištima. Daniel Patafta i Serđo Čavar proučavaju sakrament ispovijedi i ispovjednu praksu kroz povijest i u današnje vrijeme, s posebnim naglaskom na Međugorje, koje je preraslo u »ispovjedaonicu svijeta«, jer je upravo sakrament pomirenja postao osnovno obilježje hodočasnika iz cijelog svijeta. O teološkom i antropološkom smislu posta piše Nedjeljka Valerija Kovač te analizira Gospine poruke vezane za poziv na post, koje ne donose nikakve »novitete«, nego aktualiziraju biblijske temelje, Kristov primjer i stoljetnu tradiciju posta za današnje okolnosti osobnog i zajedničkog života Crkve i svijeta. Molitva krunice kao »čist i nježan poljubac presvetoj Djevici«, kako je istaknuo sv. Ljudevit Montfortski, tema je autorske suradnje Ivana Karlića i Petra Maskaljevića, koju povezuju s marijanskom duhovnosti i pobožnosti u Međugorju. Veselka Stjepanka Stanić bavi se Međugorjem u perspektivi njegove poruke mira tako što je iščitava u Gospinim porukama i smješta je u širi teološko-etički kontekst i aktualne izazove sadašnjeg trenutka čovječanstva. Katarina Katica Koprek i Ivan Marčić analiziraju nekoliko marijanskih popijevaka i skladba koje su tipične za pobožnost vjernika u Međugorju, a u kojima prepoznaju »međugorski duh molitve«. Tomislav Filić istražuje nastanak i djelovanje Majčina sela kao jednog od živih svjedočkih načina na koji se uzbiljuje navještaj radosne vijesti spasenja konkretnom čovjeku u konkretnoj životnoj situaciji i tako postaje specifično mjesto nove evangelizacije. Lidija Miler duhovno iščitava ulogu Blažene Djevice Marije u Isusovu životu i na njegovu putu križa na temelju molitve pobožnosti križnog puta, koju mole hodočasnici uspinjući se na brdo Križevac, i na temelju molitve pobožnosti ružarija, koju vjernici mole u hodu na Podbrdo. Neki od izlagača na ovom kongresu – Marija Pehar, Silvana Dragun i Anto Barišić – zbog drugih obveza nisu stigli pripremiti svoje radove za objavljivanje.

Bez pomoći domaćina ovaj mariološko-marijanski kongres bilo bi puno teže organizirati. Stoga veliko hvala upućujemo bivšem župniku u Međugorju fra Marinku Šakoti kao i sadašnjem fra Zvonimiru Pavičiću, koji su svojom raspoloživošću uvelike pridonijeli da se ovaj kongres provede bez ikakvih nedo-

stataka. Tomu je značajno doprinio i gospodin Franjo Vasilj, koji nam je izašao ususret u organizaciji smještaja sudionika ovog kongresa.

Glede samoga zbornika, zahvaljujem svim recenzentima radova i zbornika što su darovali svoje vrijeme i znanje i time doprinijeli njihovu poboljšanju. U uredničkom pogledu posebno sam zahvalna za savjete i podršku predstojniku HMI-a prof. dr. sc. Ivanu Karliću, zamjeniku predstojnika HMI-a i sisačkom biskupu mons. dr. sc. Vladi Košiću te profesoru na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu i voditelju duhovnih susreta prof. dr. sc. fra Anti Vučkoviću. Hvala i Informativnom centru »MIR« Međugorje (ICMM), njegovu ravnatelju Vedranu Vidoviću i glavnoj urednici Lidiji Paris, koji su predložili da ICMM bude suizdavač ovog zbornika radova.

* * * * *

Dok smo pripremali ovaj zbornik radova za tisak, iz Vatikana su stigle dvije važne promjene neizravno i izravno vezane za Međugorje. Najprije je prefekt Dikasterija za nauk vjere kardinal Viktor Manuel Fernández 17. svibnja 2024. predstavio nove *Norme za postupanje u razlučivanju navodnih nadnaravnih fenomena*, koje donose drugačije kvalifikacije za vrednovane pretpostavljenih nadnaravnih fenomena i time zamjenjuju one koje su bile na snazi od 1978. godine. Ključna novost je u tome što se odustalo od teško utvrđive »nadnaravnosti« nekog fenomena ili događaja te se okreće njihovoj duhovnoj i pastoralnoj dimenziji. Od ukupno šest ocjena, koje nove *Norme* predlažu, najviša je »nihil obstat«, a tumači se na sljedeći način: »Iako nije izražena nikakva sigurnost o nadnaravnoj autentičnosti fenomena, mnogi su znakovi djelovanja Duha Svetoga usred danog duhovnog iskustva prepoznati i, barem do toga trenutka, nisu otkriveni osobito kritični ili rizični aspekti. Zbog toga se dijecezanski biskup potiče da cijeni pastoralnu vrijednost te da također promiče širenje ovog duhovnog prijedloga i mogućim hodočašćima na sveto mjesto« (*Norme*, br. 17). Nekoliko mjeseci kasnije, 19. rujna 2024. prefekt istog Dikasterija kardinal Fernández predstavio je dokument „*Kraljica mira*“ – *Nota o duhovnom iskustvu vezanom za Međugorje*, u kojem se sukladno ranije objavljenim novim *Normama*, duhovnom fenomenu u Međugorju daje najvišu ocjenu »nihil obstat«, čime se odobrava javno štovanje i razborito korištenje ovoga duhovnog fenomena, ali bez priznavanja njegova »nadnaravnog« porijekla.

Objašnjenje davanja takve najviše ocjene »nihil obstat« možemo sažeti na sljedeći način: Osim odsutnosti negativnih ili rizičnih elemenata moralne ili doktrinarne naravi, nota „*Kraljica mira*“ vrednuje postojanje pozitivnih duhovnih plodova u Međugorju, kao što su promicanje zdrave prakse vjerničkog života, brojna obraćenja, učestali povratak sakramentalnoj praksi (posebno euha-

ristiji i sakramentu pomirenja), brojna svećenička i redovnička zvanja, obnova obiteljskog života, intenzivnija molitva. *Nota* ističe i intenzivan svakodnevni pastoralni rad, mnoge seminare i duhovne vježbe, prisutnost velikog broja mladih, hodočašća i različite karitativne inicijative. Središnji pak dio *Note* posvećen je teološkoj analizi navodnih Gospinih poruka; ističe njihove glavne sadržaje kao što su poziv na mir, okretanje Bogu, obraćenje i život sukladno evanđelju, svjedočanstvo u svijetu, bratsko zajedništvo i usmjerenost na vječni život, ali upozorava i na one sadržaje koje treba uzeti s oprezom. Na temelju ovoga tumačenja duhovnog iskustva u Međugorju možemo dalje konstatirati da se velik dio njegova sadržaja nalazi u našem zborniku, u obliku tema koje su istražili i proučili autori radova. Nismo prije dvije godine, kada smo organizirali mariološko-marijanski kongres u Međugorju, mogli predvidjeti ovakav skori i pozitivan ishod prve službene univerzalne odluke crkvenoga učiteljstva o Međugorju, ali nam je drago što sada možemo spoznati da smo bili na pravome putu proučavanja duhovnog fenomena Međugorja.

Objavlivanjem zbornika radova mariološko-marijanskog kongresa naslovljenog *Međugorje kao doprinos novoj evangelizaciji* želimo dati naš doprinos boljem iznošenju na vidjelo pozitivnih plodova fenomena Međugorje i potaknuti daljnje teološko istraživanje i duhovno razlučivanje te izvanredne stvarnosti, koja desetljećima privlači mnoge ljude i donosi mnoge duhovne koristi.

Nedjeljka s. Valerija Kovač
Urednica

Introduction

In its fifty years of activity, the Croatian Mariological Institute (in Croatian: Hrvatski mariološki institut – HMI), one of the scientific-research institutes of the Catholic Faculty of Theology, University of Zagreb, has “visited” the most important Croatian Marian shrines, as the spiritual identity of the Croatian people is interwoven with the veneration of the Blessed Virgin Mary, also exploring its faith, piety, tradition, culture and heritage from the Mariological-Marian perspective. This is evidenced by the 13 Mariological-Marian symposia organized by HMI in: Split, Marija Bistrica, Trsat, Đakovo and Aljmaš, Oštarije, Dubrovnik, Sinj, Sisak and Travnik, where experts from various fields, not only theology but also other humanities and social sciences, illuminated the theological, historical, spiritual, ethnological, artistic, musical, literary and homiletic content related to faith, worship and devotion to the Blessed Virgin Mary. Moreover, this goal of the Croatian Mariological Institute was further explored in Medjugorje, from 7 to 9 October 2022, when HMI organized the Mariological-Marian congress on the topic of “Medjugorje as a Contribution to the New Evangelization”.

This Mariological-Marian congress in Medjugorje was organized respecting the fact that the apparitions in Medjugorje had not yet been officially recognized, and with the awareness that it does not want to jeopardize the final judgement of the competent church authorities regarding the messages and supernatural events that took place there. On the other hand, there are certain arguments that ask for the study of the reality of Medjugorje at a theological-scientific level. First of all, Medjugorje is a real place that has become universally known and is visited by people from all over the world. It is often referred to as a “phenomenon”, and we can interpret that in multiple ways. Through the perspective of the phenomenology of religion, Medjugorje can be denoted as a religious “phenomenon”, i.e. as a religious reality that exists and is manifested directly or indirectly (G. van der Leeuw). Medjugorje can be called a “phenomenon” in the popular sense of the word, too, that is, an unusual or extraordinary reality that arouses interest and is confusing or difficult to explain (cf. *Croatian encyclopedia*). To this nature of the Medjugorje reality itself, we can add concrete undertakings by the church authority in dealing with Medjugorje, and especially highlight the latest initiatives of Pope Francis that reveal how important Medjugorje

really is: he appointed a new apostolic visitor (Msgr. Aldo Cavalli) with a special role for the parish of Medjugorje, he allowed official pilgrimages to Medjugorje, and in the last few years has been sending messages to young people who gather at the Youth Festival called *Mladifest*. These arguments alone are sufficient as an incentive to deal with Medjugorje as a religious phenomenon from the theological-research perspective, encouraging various insights and questions on the theological, spiritual, pastoral and existential levels.

As for the main theme of this Mariological-Marian congress, we have opted for the following: “Medjugorje as a contribution to the new evangelization”. Medjugorje has not been officially declared a sanctuary by the relevant church authority. Yet, in its reality, it has outgrown the level of a parish and has become a spiritual oasis for people from all over the world who, as pilgrims, strive to find signposts for their lives, re-discovering perhaps the already forgotten message of the Christian faith. This factual reality, palpable in Medjugorje, reminds us of the importance of shrines in the contemporary world, as Pope Francis himself elaborated when he entrusted the pastoral care of shrines to the then Pontifical Council for Promoting New Evangelization (today the Dicastery for Evangelization): “These places, despite the crisis of faith that is affecting the contemporary world, are still perceived as sacred spaces to which pilgrims go to find a moment of rest, silence and contemplation in today’s often hectic life. A hidden desire gives rise, in many people, to nostalgia for God; and Shrines can be a true refuge for rediscovering oneself and to find anew the necessary strength for conversion. Furthermore, in the Shrine, the faithful can receive support for their usual routine in the parish and in the Christian community. This osmosis between the pilgrimage to the Shrine and everyday life is a great help to pastoral ministry because it permits the rekindling of the commitment to evangelization through a testimony of greater conviction. Therefore, walking towards the Shrine and participating in the spirituality that these places express is indeed an act of evangelization, which deserves to be appreciated for its profound pastoral value.” (*Sanctuarium in Ecclesia*, 2017, no. 3). The Pope’s clarification that a shrine is “is a holy place where the proclamation of the Word of God, the celebration of the Sacraments, in particular, of Reconciliation and the Eucharist, and the witness of charity express the Church’s great commitment to evangelization”, and a place where the powerful action of God’s mercy is manifested in people’s lives (no. 4), can be applied to Medjugorje, as well as his appeal that “shrines are called to play a role in the new evangelization of today’s society” (no. 5). Salient features that highlight the importance of the shrine are present in the pastoral and spiritual life of Medjugorje, and it can be concluded that a new evangelization is being realized in Medjugorje on various levels and in various ways - that call of urgency

that contemporary popes repeatedly send to the Church in today's world. When discussing Medjugorje as a Marian place, it is important to keep the Marian dimension in mind as assistance in the new evangelization. Pope Paul VI described Mary as the "star of evangelization" that all generations can aspire to. Mary represents a model of faith, hope and love; she is the help that leads the faithful to her Son Jesus Christ. This is exactly the figure of Mary presented in Medjugorje.

The Mariological and Marian congress "Medjugorje as a Contribution to the New Evangelization" was organized by the Croatian Mariological Institute of the Catholic Faculty of Theology of the University of Zagreb, the Pontifical International Marian Academy (PAMI, Vatican) and the Parish of St. James in Medjugorje. It gathered 28 scholars that held 23 presentations in Croatian and Italian. The congress was especially important due to the participation of the arch/bishops who participated both in the activities of the three-day congress and the celebrations of the evening Eucharist with the faithful: the apostolic visitor for the parish of Medjugorje, Msgr. Aldo Cavalli, Bishop of Mostar-Duvno and Administrator of Trebinje-Mrkanj, Msgr. Petar Palić, Ph.D., and the bishop of Sisak and deputy head of the HMI, Msgr. Vlado Košić, Ph.D.

A total of 21 papers were submitted for publication in this collection, and all papers underwent the standard process of double-blinded peer review, which showed that they meet the scientific method criteria. Moreover, the collection of papers was also reviewed as a whole. In terms of the papers, two of them were written in Italian, and the rest in Croatian. We have added the translation of titles and summaries into English to all the papers. As a preliminary remark, it should also be noted that each author is responsible for the content of his or her expressed opinions and that the words "apparitions", "seers", "messages" and the like convey the values of the personal conviction and testimony of the authors themselves.

The first part of this collection is titled "Magisterial and theological context", because the selected papers explore and present the necessary magisterial, educational and theological frame within which the phenomenon of Medjugorje is placed and within which its manifold meaningfulness and relevance can be studied.

The president of the Pontifical Marian International Academy, Stefano Cecchin, focuses on the phenomenon of Medjugorje as part of the evangelization process in the Church that is open to synodality. He explores the ways in which Mariophany can contribute to the life of the Church as well as the spiritual fruits this place can give to the believers, emphasizing the new evangelization and the involvement of all believers in witnessing the gospel. Daniela Del Gaudio, president of the International Observatory for Apparitions and Mystical Phenomena Related to the Figure of the Virgin Mary at the Pontifical Marian International Academy (PAMI),

studies the stance of the last three popes towards Medjugorje, its phenomenon, the pastoral and doctrinal implications, as well as certain figures and the diocese itself. In the paper, she reveals a fairly new context of their actions, which on the one hand shows respect for canonical norms, and on the other hand highlights their interest and specific contribution to a better understanding of the Medjugorje events. Msgr. Vlado Košić explores how Marian shrines can be connected to theological places, i.e. sources of theological knowledge, as determined by theologians Melchor Cano and Franjo Ksaver Pejačević, concluding that the stated premise regarding the connection between shrines and theological places can also be applied to Medjugorje. Tomislav Pervan provides an overview of the wider historical-theological and socio-political context within which he places the Medjugorje events as well as their reception in the local and general Church, thus creating a sort of “Medjugorje kairology” within which he interprets the phenomenon of Medjugorje apparitions. Veronika Nela Gašpar studies the meaning and criteria for judging the character of any presumed Marian apparitions in the contemporary context marked by “this-worldly” religiosity and “post-theological” times. Mladen Parlov investigates the sentiments of Frane Franić, former Archbishop of Split-Makarska, who was an ardent promoter of the veracity of the Medjugorje apparitions. Msgr. Franić interpreted them along the lines of the Lourdes and Fatima apparitions, then as a confirmation of the call of the Second Vatican Council for the universal reconciliation of people, and finally in the spirit of the gospel itself. Andrea Filić focused her research on René Laurentin, a renowned expert in investigating apparitions who spent twenty-five years studying the Medjugorje apparitions. In her paper, the author presents and breaks down five aspects of Laurentin’s insights about Medjugorje’s messages as echoes of the gospel. Two papers are dedicated to Fr. Slavko Barbarić, who, through his priestly activities, greatly contributed to the shaping of the parish of Medjugorje as a place of prayer and conversion, turning it into a gathering place for pilgrims from all over the world. Ivan Dugandžić studies Barbarić’s vision of the Church and the priest’s mission in the Church, pointing out that Barbarić placed more emphasis on the mysterious presence of Christ in the Church and on the personal spiritual life of priests who serve God’s people in the name of Christ. Branko Murić and Fran Ćorić, on the other hand, analyse the theological evaluation of the Marian message of Fr. Barbarić, who indicated its compatibility with the testimony of the Gospel and the faith (doctrine) of the Church. In their paper, they present Barbarić’s understanding of Christian testimony from a Marian-Mariological, spiritual, humanitarian-charitable, sacramental and ecclesiastical perspective. Ivan Turudić, who held a presentation at the congress on the topic of “The Medjugorje Phenomenon in the Episcopal Teaching Service of Msgr. Ratko Perić”, submitted his work for publication but eventually withdrew it.

The second part of the collection, titled “Pastoral and Spiritual Perspectives”, comprises all the papers that deal with individual topics from the pastoral and spiritual life in Medjugorje. As he was unable to participate in the congress, Mijo Nikić subsequently submitted a paper on the psychological-spiritual dimension of the perception of apparitions and other supernatural phenomena. He points out that the interpretation of private revelations is not the seers’ task, but the duty of the Church. He ultimately presents the rules for discerning spirits, as taught by St. Ignatius Loyola, that are utterly helpful in evaluating private revelations. On the grounds of his personal experience and conviction, Marinko Šakota interprets the meaning of Our Lady’s apparitions in Medjugorje through a two-way perspective: from the perspective of the “call”, that is, of Our Lady’s messages, and from the perspective of the “response”, i.e. the believer’s response to her call, which primarily implies a change of self and restoration of the world. Danko Perutina presents Medjugorje as a birthplace of numerous spiritual - priestly and religious - vocations. Besides providing valuable numerical data, he elaborates on several spiritual and theological notions that he had noticed in the collected testimonies. Josip Šimunović bases his contemplations about the parish community on “The Pastoral Conversion of the Parish community in the Service of the Evangelising Mission of the Church” of the Congregation for the Clergy (2020). He explores the notion that a parish community should be familiar with the “spiritual and ecclesiastical style of the sanctuary” and observes the life and activities of the Parish of St. James in Medjugorje from that perspective. Josip Šimić studies the Medjugorje apparitions within the context of Marian apparitions in the 20th century, and Medjugorje as a “sacred place” from a pastoral and spiritual point of view, notably referring to the homilies and speeches Pope John Paul II delivered during his visits to the Marian shrines. Daniel Patafta and Serđo Ćavar focus on the sacrament of Confession as well as the historical and contemporary confessional practice, with a special emphasis on Medjugorje, which grew into the “confessional of the world”, as the sacrament of reconciliation became an essential feature of pilgrims from all over the world. Nedjeljka Valerija Kovač writes about the theological and anthropological significance of fasting, analysing Our Lady’s messages related to the call to fasting and concluding that they do not bring any “novelties”, but actualize the biblical foundations, Christ’s example and the centuries-old tradition of fasting for contemporary circumstances surrounding the personal and common life of the Church and world. The rosary prayer as a “chaste and loving kiss which we give to Mary”, as described by St. Louis de Montfort, is the topic that Ivan Karlić and Petar Maskaljević collaborated on, linking it to Marian spirituality and piety in Medjugorje. Veselka Stjepanka Stanić reflects on Medjugorje from the perspective of its message of peace, highlighting

it in Our Lady's messages and placing it in a wider theological-ethical context and the current challenges facing the contemporary humanity. Katarina Katica Koprek and Ivan Marčić analyse several Marian chants and compositions that are typical for the devotion of the faithful in Medjugorje, in which they recognize the "Medjugorje prayer spirit". Tomislav Filić examines the origin and activities of Mother's Village (Majčino selo) as one of the forms of witnessing the vitality of the gospel, in which the good news of salvation is proclaimed to a real person in a real-life situation, thus becoming a specific place of new evangelization. Lidija Miler brings about a spiritual reading of the role of the Blessed Virgin Mary in Jesus' life and on his way of the cross, based on the devotion of the Way of the Cross, prayed by pilgrims climbing Križevac hill, and on the rosary devotion which the faithful pray on their way to Podbrdo. Congress presenters Marija Pehar, Silvana Dragun and Anto Barišić did not have time to prepare their papers for publication due to other commitments.

Without the help of the host, this Mariological-Marian congress would have been much more difficult to organize. That is why we wish to also thank the former and the current Medjugorje parish priests, Fr. Marinko Šakota and Fr. Zvonimir Pavičić, respectively, whose availability and readiness greatly contributed to the successful realization of this congress. The contribution of Mr. Franjo Vasilj is also noteworthy, as he assisted us greatly in the organization of accommodation for the congress participants.

Regarding the collection itself, I would like to thank all the reviewers for donating their time and expertise. From an editorial point of view, I am especially grateful for the support and advice of the head of HMI, prof. Ivan Karlić, Ph.D., deputy head of HMI and bishop of Sisak, msgr. Vlado Košić, and Fr. Ante Vučković, Ph.D., a professor at the Catholic Faculty of Theology of the University of Split and the leader of spiritual seminars. I would also like to thank the "MIR" Information Centre Medjugorje (in Croatian: Informativni centar "MIR" Međugorje – ICMM), its director Vedran Vidović and editor-in-chief Lidija Paris, who suggested that ICMM be the co-publisher of this collection of papers.

* * * * *

While we were preparing this collection of papers for publication, two significant changes, both directly and indirectly related to Medjugorje, were announced from the Vatican. First, on 17 May 2024, Cardinal Viktor Manuel Fernández, Prefect of the Dicastery for the Doctrine of the Faith, presented the new *Norms for Proceeding in the Discernment of Alleged Supernatural Phenomena*, which introduce different criteria for assessing presumed supernatural occurrences, replacing the norms that had been in place since 1978. The key novelty

lies in moving away from the difficult task of determining the »supernatural nature« of a phenomenon or event, shifting instead towards evaluating its spiritual and pastoral dimensions. Of the six possible qualifications proposed by the new *Norms*, the highest is »nihil obstat«, which is interpreted as follows: »Without expressing any certainty about the supernatural authenticity of the phenomenon itself, many signs of the action of the Holy Spirit are acknowledged ‘in the midst’ of a given spiritual experience, and no aspects that are particularly critical or risky have been detected, at least so far. For this reason, the Diocesan Bishop is encouraged to appreciate the pastoral value of this spiritual proposal, and even to promote its spread, including possibly through pilgrimages to a sacred site« (*Norms*, no. 17). A few months later, on 19 September 2024, Cardinal Fernández, Prefect of the same Dicastery, presented the document “*The Queen of Peace*” – *Note on the Spiritual Experience Related to Medjugorje*. In line with the previously announced new *Norms*, this document assigns the highest qualification, »nihil obstat«, to the spiritual phenomenon in Medjugorje. This approval permits public veneration and prudent use of the phenomenon, though without recognising it as having a »supernatural« origin.

The reasoning behind this result of the evaluation in the note “*The Queen of Peace*” can be summarised as follows: In addition to the absence of any negative or risky moral or doctrinal elements, the *Note* acknowledges the presence of positive spiritual fruits in Medjugorje. These include the promotion of a healthy practice of the faith, numerous conversions, a widespread return to sacramental life (especially the Eucharist and the Sacrament of Reconciliation), numerous priestly and religious vocations, the renewal of family life, and a deepening of prayer. The *Note* also highlights the intensive daily pastoral work, numerous seminars and spiritual retreats, the presence of a large number of young people, pilgrimages, and various charitable initiatives. The central part of the *Note* is dedicated to a theological analysis of the alleged messages from Our Lady. It emphasises key themes such as the call to peace, turning towards God, conversion, living according to the Gospel, bearing witness in the world, fraternal communion, and a focus on eternal life, while also cautioning against certain elements that should be approached with care. Based on this interpretation of the spiritual experience in Medjugorje, we can further observe that much of its content is reflected in our collection of papers, in the form of topics researched and examined by the contributing authors. Two years ago, when we organised the Mariological-Marian Congress in Medjugorje, we could not have foreseen such a swift and positive outcome in the form of the Church Magisterium’s first official universal decision on Medjugorje, but we are pleased to now recognise that we were on the right path in studying the spiritual phenomenon of Medjugorje.

With the publication of the proceedings from the Mariological-Marian Congress, titled *Medjugorje as a Contribution to the New Evangelisation*, our aim is to further highlight the positive fruits of the Medjugorje phenomenon and to encourage continued theological research and spiritual discernment of this remarkable reality, which has attracted many people for decades and brought about numerous spiritual benefits.

Nedjeljka sr. Valerija Kovač
Editor

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET

Biblioteka: Zbornici radova

I.

50. obljetnica svečanog otvaranja i početka Drugoga vatikanskog koncila

II.

Filozofija i teologija u kontekstu znanstveno-tehničke civilizacije

III.

Štovanje Bogorodice na području Sisačke biskupije

IV.

Filozofija i religija – suvremene perspektive

V.

Mariologija nakon Drugoga vatikanskog koncila:
prihvatanje, rezultati i perspektive

VI.

Religija između hermeneutike i fenomenologije

VII.

Nastavničke kompetencije

VIII.

Da život imaju

IX.

Sv. Nikola Tavelić mučenik – njegovo vrijeme i trajna poruka

X.

Uzvjerovah, zato besjedim (2Kor 4,13)

XI.

U susret jubileju 300. obljetnice obrane Sinja (1715. – 2015.)
Prouke o Svetištu Gospe Sinjske i mariološka promišljanja nakon
Drugoga vatikanskog koncila

XII.

Krize, sukobi i solidarnost u perspektivi crkvene povijesti
(od srednjega vijeka do suvremenosti)

XIII.

Gospina Bosna – pod okriljem »Rajske Djeve«

XIV.

Canite et psallite

XV.

Nova et vetera. Crkva, Kvarner i kultura

XVI.

Religijsko obrazovanje u interkulturalnoj Europi

XVII.

Sveti Hilarion u kontekstu svoga vremena

XVIII.

Religion, Church, and Theology in Times of Crisis:
Theological and Religious Pedagogical Research

XIX.

Život i djelo kardinala Franje Kuharića

XX.

Međugorje kao doprinos novoj evangelizaciji

Cijena: 30 EUR

ISBN 978-9958-36-303-0

ISBN 978-953-6420-56-8

»Nova evangelizacija« izraz je kojim se koristio Sveti Otac Ivan Pavao II. 1979. godine da bi odredio poslanje Crkve u suvremenom svijetu koji se, zbog tolikih razloga, promijenio.

Evangelizirati znači naviještati evanđelje Isusa Krista. Evangelizirati znači stvoriti takvu zajednicu vjernika koja prihvaća i živi evanđelje.

Nova evangelizacija se stoga sastoji ponajprije u dubokoj usklađenosti s Isusom Kristom. Nova evangelizacija iziskuje osobno obraćenje. Nova evangelizacija želi oživjeti zaboravljene i izgubljene temelje vjere.

U novoj evangelizaciji treba dobro imati na umu dva aspekta: evanđelje Isusa Krista i onoga komu je upućen evanđeoski navještaj, a to je današnji svijet.

Iz navedenoga proizlazi jasan odnos između nove evangelizacije i ovoga svetog mjesta, Međugorja: jedina i temeljna točka nove evangelizacije je navještaj evanđelja Isusa Krista današnjem svijetu; jedina i temeljna točka ovoga mjesta molitve je susret s Isusom Kristom uz živu pratnju Djevice Marije, Njegove i naše Majke.

+ ALDO CAVALLI
Apostolski vizitator

